

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ

«Філософія та логіка»

Освітній ступінь - Бакалавр

Спеціальність: 061 Журналістика

Освітня програма: «Журналістика»

Рік навчання: 1, семестр 2

Форма навчання: денна

Кількість кредитів ЄКТС: 4

Мова викладання - українська

Лектор курсу

Матвієнко Ірина Сергіївна,

канд. філос. наук, доцент

Контактна інформація
лектора (e-mail)

Кафедра філософії та міжнародної комунікації,
корпус. 3, к.125, тел. 5278150

malushka20@ukr.net

Сторінка курсу в eLearn

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=632>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Філософія являється світоглядом вищого теоретичного рівня, відображає сутнісні характеристики буття людини, соціуму і природи та основні форми їхньої взаємодії. Завдяки цьому її вивчення дозволяє сформувати перелік загальних компетентностей, які лежать в основі вищої професійної освіти незалежно від сфери спеціалізації. Вивчення філософії сприяє світоглядно-методологічній підготовці студентів, формуванню філософської культури мислення, актуалізації національної свідомості майбутньої суспільної еліти, а тому є необхідною складовою теоретичного рівня університетського підготовки.

Роль логіки в сучасному світі науки надзвичайно важлива і багатопланова. Логічна культура мислення – це необхідна складова професійної підготовки майбутніх фахівців взагалі та гуманітарних наук зокрема.

Мета:

розвиток у студентів інтересу до філософського осмислення дійсності, світового історико-культурного процесу, формування філософської культури мислення, пізнання світу та самих себе, навичок застосування філософської методології; актуалізація національної свідомості майбутньої суспільної еліти.

формування і удосконалення логічної культури мислення, формування раціонально-аналітичного підходу до аналізу різноманітних процесів та явищ сучасного суспільства, активізація творчого потенціалу особистості.

Завдання:

розкрити специфіку вічних філософських питань, що стосуються життя кожної людини;

надати загальні теоретичні знання про основні філософські концепції та філософські категорії; окреслити специфіку та межі філософського знання; прищепити культуру філософського теоретичного мислення; сформувати здатність до самостійного аналізу складних явищ суспільного життя та вміння пов'язувати загальні філософські проблеми з розв'язанням завдань психології; сприяти формуванню гуманістичного потенціалу особистості, її загальної культури.

викласти загальні засади логіки, проаналізувати основні форми і закони міркувань, розкрити основний метод дослідження сучасної логіки; надати цілісне уявлення про особливості змісту та проблематики логічного знання, його науковий апарат; сформувати навички аналітичного мислення, вміння доводити та відстоювати свою думку; навчити застосовувати логічні методи та формувати навички їх застосування; навчити використовувати отримані знання для того, щоб не допускати логічних помилок при наданні психологічної допомоги; сприяти прищепленню елементів культури мислення та підвищенню інтересу до сучасної логічної культури.

Набуття компетентностей (ОП):

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі соціальних комунікацій, що передбачає застосування положень і методів соціальнокомунікаційних та інших наук і характеризується невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

- ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК08. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК09. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Програмні результати навчання (ПРН):

- ПР04. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел.
- ПР08. Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань.
- ПР09. Оцінювати діяльність колег як носіїв прав і обов'язків членів суспільства, представників громадянського суспільства.
- ПР10. Оцінювати діяльність колег з точки зору зберігання та примноження суспільних і культурних цінностей і досягнень.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/лабораторні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінюванн я
Модуль 1. ІСТОРІЯ СВІТОВОЇ ФІЛОСОФІЇ				
Тема 1. Сутність філософії та її роль у суспільстві.	2/2/3	Знати базові філософські <u>поняття</u> Вміти визначати власний світогляд Аналізувати етапи формування світогляду Розуміти особливості різних типів світогляду Розрізняти <u>світовідчуття</u> , світосприйняття та світорозуміння, буденний та теоретичний світогляди	Здача семінару № 1. Написання доповідей, підготовка презентацій. складання інтелектуально ї карти	10 балів: 7 3

		Застосовувати набуті знання до аналізу життєвої активності		
Тема 2. Філософія Давнього світу Антична філософія.	2/2/3	Знати світові історико-філософські традиції Аналізувати та розрізняти особливості східної та західної філософії Розуміти специфіку формування кожної	Здача семінару № 2. Написання доповідей, підготовка презентацій.	10 балів
Тема 3. Філософія Середньовіччя та Відродження	2/2/3	Знати особливості існування середньовічної та ренесансної філософії Вміти виділяти характерні риси кожної з них Аналізувати культурні впливи на особливості формування певного типу філософування Розуміти зв'язок між культурної традицією та стилем філософствування Розрізняти християнську та світську філософію Застосовувати набуті знання для критичного аналізу історичних процесів	Здача семінару № 3. Написання доповідей, підготовка презентацій.	10 балів
Тема 4. Філософія Нового часу та Просвітництва. Німецька класична філософія	2/2/3	Знати особливості філософії Нового часу та німецької класичної філософії Аналізувати історичні тенденції 17-19 ст.; внесок німецьких класиків для розвитку науки та філософії Розуміти логіку становлення та розвитку наукового знання. Розуміти сутність діалектики як вчення та як методу пізнання Розрізняти методи наукового пізнання даного періоду Розрізняти теоретичний та практичний внесок німецьких філософів у культуру Європи Використовувати набуті знання для аналізу причин помилок у пізнанні	Здача семінару № 4. Написання доповідей, підготовка презентацій.	20 балів
Тема 5. Некласична філософія XIX- XX ст.	2/2/3	Знати особливості та школи некласичної філософії Аналізувати практичну значущість кожної із шкіл для розвитку філософії та науки Розрізняти традиції сцієнтизму та антисцієнтизму	Здача семінару № 5. Написання доповідей, підготовка презентацій.	10 балів
Тема 6. Українська філософія	2/2/3	Знати етапи формування та представників української філософії Аналізувати зв'язок між стилем	Здача семінару № 6. Написання доповідей,	10 балів

		філософствування українськими традиціями Розуміти особливості української філос.думки Розрізняти ідеї видатних українських філософів Застосовувати набуті знання для з'ясування місця укр.філософії у світовій	та підготовка презентацій. Виконання модульної контрольної роботи 1.	30 балів
Модуль 2. ОНТОЛОГІЯ ГНОСЕОЛОГІЯ. СОЦІАЛЬНА ФІЛОСОФІЯ. ФІЛОСОФСЬКА АНТРОПОЛОГІЯ				
Тема 7. Онтологія. Філософське вчення про буття	2/2/3	Знати основні поняття філософствування про буття Аналізувати зв'язок онтології та науки; структуру психіки та свідомості людини Розуміти зміст сучасних онтологічних проблем; логіку процесу формування людської свідомості та самосвідомості Розрізняти проблеми буття світу та людини Застосовувати набуті знання в особистому житті	Здача семінару № 7. Написання доповідей, підготовка презентацій.	15 балів
Тема 8. Гносеологія. <u>Теорія</u> пізнання	2/2/3	Знати основні поняття з теми Вміти визначати основні структурні елементи пізнання; визначати наукові та ненаукові методи пізнання Аналізувати форми чуттєвого та раціонального пізнання, сприйняття як основну форму пізнання Розрізняти психічне відображення та його активність Розрізняти загальнонаукові, філософські та специфічно наукові методи пізнання Розуміти психологію пізнавальних процесів	Здача семінару № 8. Написання доповідей, підготовка презентацій.	15 балів
Тема 9. Соціальна філософія. Філософія суспільства	2/2/3	Знати основні поняття з теми Вміти формулювати проблеми суспільного буття Аналізувати причини соціальних явищ Розуміти логіку здійснення суспільно-історичних процесів Розрізняти типи державної влади, моделі соціального устрою Застосовувати набуті знання для власної соціалізації та підвищення соціальної успішності	Здача семінару № 9. Написання доповідей, підготовка презентацій.	15 балів

Тема 10. Філософська антропологія. Філософія культури.	2/2/3	Знати основні поняття з теми Вміти описати основні філософські підходи до сутності людини Розуміти філософські проблеми антропогенезу. Аналізувати сфери буття людини Розуміти особистісний смисл як основний критерій внутрішнього світу людини Розрізняти структуру особистості Застосовувати набуті знання для власного особистісного розвитку	Здача семінару № 10. Написання доповідей, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи. (в.т.ч. в elearn): Написання есе Виконання модульної контрольної роботи 2.	15 балів 10 балів 30 балів
Модуль 3. Логіка				
Тема 11. Предмет логіки	2/2/3	Знати поняття та терміни до 11 теми. Вміти критично та логічно мислити. Аналізувати подану інформацію та робити власні обґрунтовані висновки Розрізняти поняття, <u>судження</u> та <u>умовиводи</u> . Застосовувати логічні інструменти для власного, як особистого, так і професійного розвитку. Використовувати логічні засоби та інструменти для обґрунтування висновків.	Здача завдань семінару № 11. Написання та підготовка презентацій. Виконання завдань самостійної роботи № 1-4.	10 балів
Тема 12. Поняття	2/2/3	Знати поняття та терміни до 12 теми. Вміти критично та логічно мислити. Аналізувати подану інформацію та робити власні обґрунтовані висновки. Розрізняти поняття. Застосовувати логічні інструменти для власного, як особистого, так і професійного розвитку. Використовувати логічні засоби та інструменти для обґрунтування висновків.	Здача завдань семінару № 12. Підготовка презентацій. Виконання завдань самостійної роботи № 5-7.	10 балів
Тема 13. Судження	2/2/3	Знати поняття та терміни до 13 теми. Вміти критично та логічно мислити. Аналізувати подану інформацію та робити власні обґрунтовані висновки Розрізняти судження, прості та	Здача завдань семінару № 13. Підготовка презентацій. Виконання завдань самостійної	10 балів

		складні. Застосовувати логічні інструменти для власного, як особистого, так і професійного розвитку. Використовувати логічні засоби та інструменти для обґрунтування висновків.	роботи № 8-12.	
Тема 14. Умовиводи	2/2/3	Знати поняття та терміни до 14 теми. Вміти критично та логічно мислити. Аналізувати подану інформацію та робити власні обґрунтовані висновки Розрізняти умовиводи, виводи логіки предикатів та виводи логіки висловлювань. Застосовувати логічні інструменти для власного, як особистого, так і професійного розвитку. Використовувати логічні засоби та інструменти для обґрунтування висновків.	Здача завдань семінару № 14. Підготовка презентацій. Виконання завдань самостійної роботи № 13-16.	10 балів
Тема 15. Аргументація	2/2/3	Знати поняття та терміни до 15 теми. Вміти критично та логічно мислити. Аналізувати подану інформацію та робити власні обґрунтовані висновки Розрізняти доведення та спростування, їх структурні компоненти. Застосовувати логічні інструменти для власного, як особистого, так і професійного розвитку. Використовувати логічні засоби та інструменти для обґрунтування висновків.	Здача завдань семінару № 15. Підготовка презентацій. Виконання завдань самостійної роботи № 17-20. Здача самостійної роботи Виконання модульної контрольної роботи 3.	10 балів 20 балів 30 балів
Всього за семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
--	--

Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Наукові роботи студентів, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

- Андрущенко В.П. Сучасна соціальна філософія. Курс лекцій. [Текст] / В.П. Андрущенко, М. І. Михальченко. – К. : Генеза, 2006. – 368 с.
- Гетманова А.Д. Посібник з логіки. – Київ, 2000. – 304 с.
- Гладунський В.Н. Логіка для студентів економічних спеціальностей: Навчальний посібник. – Львів: Афіша, 2002. – 359 с.
- Жеребкін В.Є. Логіка. – Харків: Основи, К.: Знання, 2008. – 256 с.
- Історія філософії України: Підручник. [Текст] / М. Ф. Тарасенко, М. Ю. Русин, І. В. Бичко та ін – К.: Либідь, 2004.
- Історія філософії України. Хрестоматія: Навчальний посібник / Упорядники: М.Ф.Тарасенко, М.Ю.Русин І.В.Бичко та ін. – К., 2003.
- Канке В.А. Філософія: Учебник для вузов. [Текст] / В. А. Канке. – М.: Логос, 2007. – 376 с.
- Конверський А.Є. Логіка. – К.: Четверта хвиля, 2017. – 272 с.
- Конверський А.Є. Критичне мислення. Підручник для студентів навчальних закладів вищої освіти усіх спеціальностей. – [К: Центр навчальної літератури](#), 2018. – 340.
- Нестеренко В.Г. Вступ до філософії: онтологія людини: Навчальний посібник для студентів вузів. [Текст] / В. Г. Нестеренко. – К. : Абрис, 2005. – 335 с.
- Новая философская энциклопедия: в 4т. / Ин-т философии Российской акад. наук; Гл. ред. В.С. Степин – М. : Мысль, 2010.
- Новейший философский словарь: 3-е изд., исправл. – Мн.: Книжный дом, 2003. – 1280 с. – (Мир энциклопедий).
- Тофтул М.Г. Логіка. – К.: Академія, 2009. – 336 с.
- Філософія: Навчальний посібник / [І.Ф. Надольний, В.П. Андрущенко, І.В. Бойченко та ін.]. – К : Вікар: Знання, 2008. – 624 с.
- Філософія: Підручник / [І.В.Бичко, І.В. Бойченко, В.Г. Табачковський та ін.] – К. : Либідь, 2001. – 408 с.
- Філософія: Навчальний посібник / [Є.М. Причепій, А.М. Черній, Л.А. Чекаль]. – К : Академвидав, 2004. – 624 с.

17. Філософський енциклопедичний словник / НАН України, Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди; редкол.: В. І. Шинкарук (голова). – К. : Абрис, 2002. – 742 с.
18. Федів Ю. Історія української філософії: Курс лекцій. [Текст] / Ю. О. Федів, Н. Г. Мозгова. – К., 2004.
19. Хоменко І.В. Логіка. Теорія та практика. – [К: Центр навчальної літератури](#), 2010. – 400 с.
20. Хоменко І.В., Алексюк І.А. Основи логіки. Підручник – К.: Золоті ворота, 2008. – 256 с.

Додаткова література

1. Горський В.С. Філософія в українській культурі. [Текст] / В. С. Горський. – К. : Центр практичної філософії, 2001. – 73 с.
2. Гусев В. І. Історія західноєвропейської філософії XV–XVII ст. Курс лекцій : навчальний посібник для студентів вузів. [Текст] / В. І. Гусев. – К. : Либідь, 2004. – 253 с.
3. Кант І. Критика чистого розуму. [Текст] / Пер. з нім. Ігоря Бурковського – К. : Юніверс, 2000. – 349 с.
4. Крымский С.Б. Философия как путь человечности и надежды. [Текст]/ С. Б. Крымский. – К. : Курс, 2000. – 308 с.
5. Кузьміна С.Л. Філософсько-педагогічна спадщина П. Юркевича. [Текст] / С. Л. Кузьміна; Тавр. нац. ун-т ім. В. І. Вернадського – К., 2003. – 303 с.
6. Лук'янець В.С. Філософський постмодерн. [Текст] / В. С. Лук'янець, О. М. Соболев. – К. : Абрис, 1998. – 352 с.
7. Ніцше Ф. Так казав Заратустра. Жадання влади [Текст] / Ф. Ніцше. – К. : Основи-Дніпро, 2013. – 415 с.
8. Огороднік І.В. Українська філософія в іменах: Навч. посібник. [Текст] / І. В. Огороднік, М. Ю. Русін. – К., 2007. – 325 с.
9. / Пер. з англ. Ю. Лісняка, П. Тарашука. – К. : Основи, 2005. – 795 с.
10. Романовський О. Г. Філософія психології : навч. посібник / О. Г. Романовський, В. Є. Михайличенко, Л. М. Грень ; Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». – Харків : НТУ «ХПІ», 2016. – 140 с.
11. Руссо Ж.-Ж. Об общественном договоре. Трактаты. [Текст] / Пер. с фр. – М. : «КАНОН-пресс», «Кучково поле», 1998. – 416 с.
12. Рюс Ж. Поступ сучасних ідей: панорама новітньої науки [Текст] / Пер. з фр. В. Шовкун. – К. : Основи, 2008. – 669 с.
13. Татаркевич В. Антична і середньовічна філософія. [Текст] / В. Татаркевич // Історія філософії. Т.1. – Львів : Свічадо, 2006. – 456 с.
14. Читанка з філософії у 6 книгах. Кн. 6. :Зарубіжна філософія ХХ століття / Волинка Г. І., ред. – К. : Фірма «Довіра», 2003. – 238 с.

Інформаційні ресурси з Філософії

1. Архів класичної філософської літератури [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://abuss.narod.ru/Biblio/philo_zip.htm
2. Бібліотека світової літератури. Оригінали та переклади. (укр.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ae-lib.org.ua>
3. Веб-сторінка: Спадщина Отців Церкви [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pagez.ru/lsn>
4. Електронна бібліотека кафедри філософії та методології науки філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.philsci.univ.kiev.ua/UKR/index.html>
5. Окремі тексти з філософії (бібліотека О. Косилової) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://elenakosilova.narod.ru/uhref.html>
6. Сайт Українського філософського фонду [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.philosophy.ua>
7. Сайт «Ізборник» – Історія України IX–XVIII ст.: першоджерела та інтерпретації (електронна бібліотека давньої української літератури та розвідок з політології) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://litopys.org.ua>

8. Сайт видавництва Свічадо (Історія релігії, переклади Отців Церкви, християнська художня література, богословська та богослужбова література, філософія, психологія, етика та ін.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.svichado.com>

9. Сайт філософсько-літературного журналу „Логос” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ruthenia.ru/logos/>

Hubner K. Philosophy of Modern Art and Philosophy of Technology [Електронний ресурс] / К. Hubner. – Режим доступу: http://scholar.lib.vt.edu/ejournals/SPT/v4_n1pdf/HUBNER.PDF

Інформаційні ресурси з Логіки

1. Богдановський І. В., Льовкіна О. Г. Логіка: Опорний конспект лекцій: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://chitalka.info/gp_12/gp_12index.htm.

2. Жеребкін В. Є. Логіка: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/15840720/logika/logika_-_zherebkin_vye

3. Ивин А. А. Логика: учебник для гуманитарных факультетов: [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://psylib.org.ua/books/ivina01/index.htm>.

4. Конверський А. Є. Логіка: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/15220809/logika/logika_-_konverskiy_aye.

5. Тофтул Н. Г. Логіка: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://readbookz.com/books/184.html>.

6. Шадрин Д. А. Логика. Конспект лекцій: [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.e-reading.org.ua/bookreader.php/99495/Shadrin_-_Logika__konspekt_lekciiii.html.